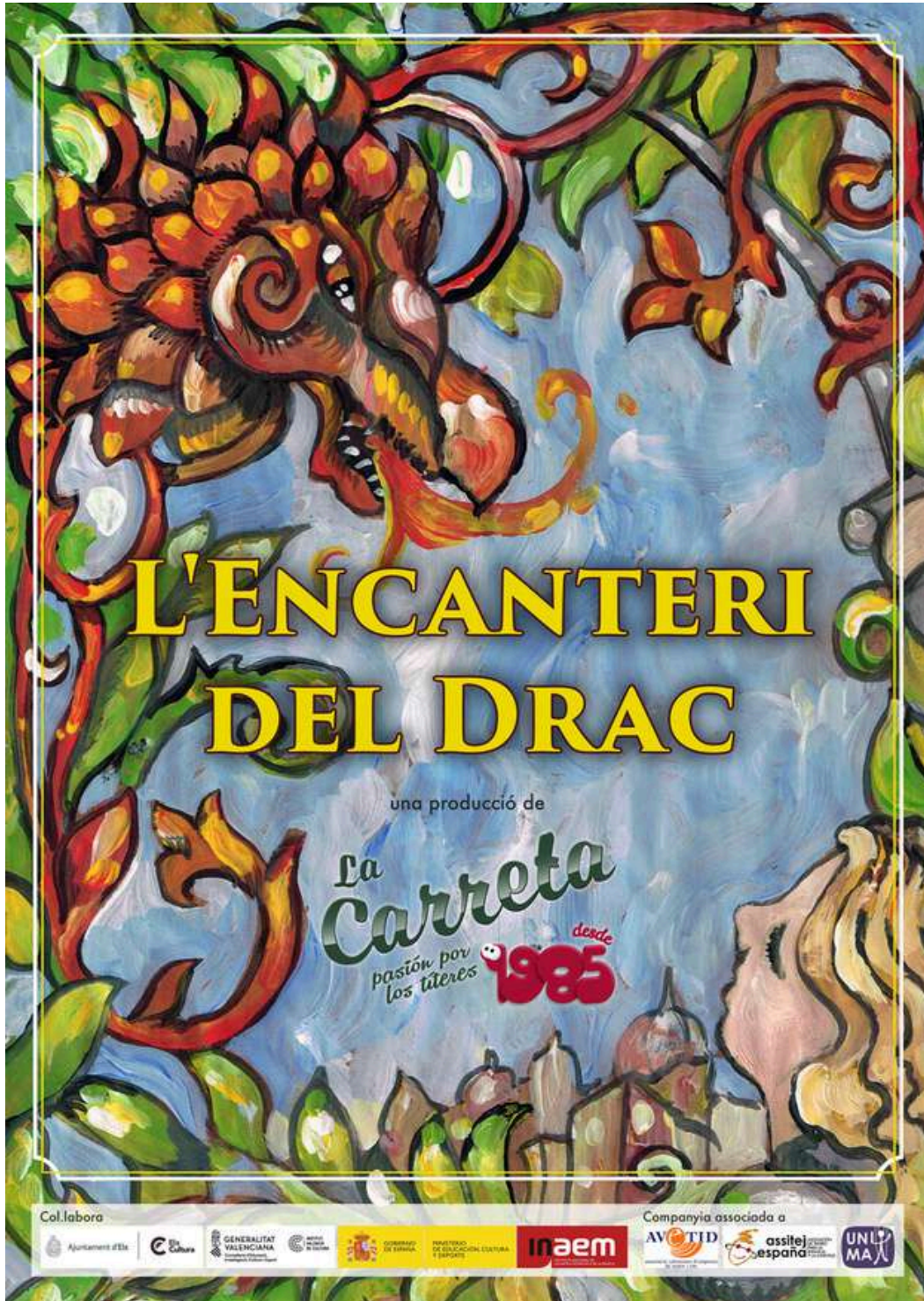

La
Carreta
pasión por
los títeres desde
1985

Creciendo en Emociones

GUIA DIDÀCTICA

QUADERN DEL PROFESSORAT

INTRODUCCIÓ

“No es pot fer gens de gens sense abans haver obert els ulls al que existeix i haver-ho contemplat”

(Rudyard Kipling)

El present quadern pretén donar al professorat un instrument de treball de manera que l'assistència al teatre siga per a l'alumnat una experiència, a través de la qual pugua adquirir coneixements i desenvolupar la capacitat de percepció i la creativitat.

En L'ENCANTERI DEL DRAC, com a obra iniciàtica, podem trobar un gran aliat per a la labor d'iniciar als nostres alumnes en el món de les relacions amb el nostre entorn i amb els altres.

Les activitats que proposem en aquest quadern estan pensades per a realitzar després de veure l'obra de teatre, aprofitant l'impacte motivador que suposa per a l'alumnat l'assistència a una representació teatral. Amb elles, cerquem desenvolupar la imaginació i la creativitat de l'espectador. Com les edats a les quals va dirigida aquesta obra de teatre són molt diferents, serà el professor l'encarregat de seleccionar-les, dirigir-les i adaptar-les als seus alumnes. Així, per exemple, aquelles que són orals i, per tant, més adequades als alumnes de menys edat, poden passar a ser escrites per als alumnes majors i al contrari. Ens agradaria, també, recordar la importància de saber escoltar bé i la necessitat d'educar a l'espectador en el fet d'anar al teatre. Mitjançant el “Decàleg del bon espectador”, que apareix en l'apartat PREPARANT-NOS PER A ANAR AI TEATRE, volem que l'alumnat reflexione sobre l'acte social que representa anar al teatre.

INDICE

1.- DOCUMENTACIÓ

- 1.1.- Sinopsi.
- 1.2.- L'espectacle i el teatre de marionetes.
- 1.3.- La companyia.
- 1.4.- Fitxa artística i tècnica.
- 1.5.- Webs d'interès.

2.- PREPARANT-NOS PER A ANAR AL TEATRE

- 2.1.- El decàleg del bon espectador.

3.- ACTIVITATS PER A DESPRÉS DE LA REPRESENTACIÓ

- 3.1.- Explique el que he vist.
- 3.2.- El que més i el que menys em va agradar.
- 3.3.- Dibuixa i pinta l'Escenari
- 3.4 - Dramatitzar un text acompanyat de sons.
- 3.5.- Jo sóc... i tu eres...
- 3.6.- Juguem amb les paraules.
- 3.7- Les llei del Drac
- 3.8.- La mort del Drac. A inventar històries.

4. - LA CANÇÓ

- 4.1.- Cançó de l'heroi

DOCUMENTACIÓ

1.1.- Sinopsi:

L'encanteri del Drac.

El Drac del Palmerar està molt enfadat. Per a evitar la tala indiscriminada del bosc (la seua llar) ha segrestat als xiquets i xiquetes de la ciutat i mitjançant un encanteri els ha convertit en l'esperit de les palmeres per a protegir així el seu entorn natural.

Per a vèncer al drac i recuperar als seus fills, enviaran a Alex, l'únic candidat que s'ofereix per a aquesta missió, que hauran de triar entre usar l'espasa màgica del Fada Alzina, o -desxifrar el missatge d'un enigmàtic l pergamí -

En altres paraules.... La raó de la força o la força de la raó, tu que faries?

Una divertida història on Màgia, fantasia i aventura s'entrellacen amb un missatge no violent i de respecte pel mitjà habiente.

1.2.- L'espectacle i el teatre de marionetes.

L'Encanteri del Drac és una creació teatral que combina el llenguatge de les marionetes, i els actors, que a manera de joglars o còmics de la llegua, ens introdueixen en un món màgic on conviuen personatges reals i mitològics.

L'objectiu és aconseguir un espectacle àgil i entretingut en el qual es reforça el varis missatges fonamentals: d'una banda el respecte a la naturalesa i el valor de cuidar el nostre entorn natural i d'altra banda com la "... la força de la raó, sempre ha de prevaldre per sobre de la raó de la força" Els personatges de l'obra, excepte els dos narradors, són titelles de diferents grandàries i textures pel que presentem breument l'origen d'aquest màgic món a través del com arriben als xiquets tantes belles històries.

Parlem una mica del teatre de marionetes. La Titella està en el principi del teatre, doncs titella són els símbols figuratius inicials, les estilitzacions dels déus o les forces de la naturalesa, les primeres disfresses dels hechiceros, les primeres màscares.

Una marioneta o una titella és una figurilla o ninot que es governa de manera que sembla que el seu moviment és autònom. Es mostren en uns teatrillos anomenats retaules. El seu moviment s'efectua amb l'ajuda de molls, entenimentades, guants, filferros, fils, pals, mans i altres utensilis adaptats a cada tipus de marioneta o titella.

La paraula marioneta indica sobretot la parla d'aquests personajillos. En francès, uneix marionette era un clergue que en les representacions religioses on apareixia la Verge, aportava la seua veu fent-la aguda perquè semblara femenina. Les marionetes parlen sempre amb una veu aguda, virolada i falsa. Se sol usar indistintament el nom de marioneta i el de titella. La paraula titella és onomatopeica, segons creuen els lingüistes, pel tu-tu que feien els actors amb un xiulet, al mateix temps que movien els ninots.

1.3.- La companyia.

La Carreta Teatre comença la seua marxa en 1985, formada per Manuela Montalvo Coronat i Francisco Manuel Pérez Guirado. Durant aquests anys de labor professional, La Carreta ha abordat diferents fronts, diferents disciplines teatrals a la cerca d'una estètica i un llenguatge propi que ha estat marcat per un denominador comú: les titelles.

Els seus components han realitzat estudis i tallers monogràfics amb destacats professors nacionals i internacionals, investigat i desenvolupat multitud de tècniques que han possibilitat la posada en escena de 15 espectacles i dues sèries de televisió, a més de la realització d'una exposició didàctica de titelles i marionetes.

Una altra constant en el treball de la companyia ha sigut la dedicació exclusiva a l'espectador més jove. Amb aquest compromís, al setembre de 1998 La Carreta obri la primera sala privada de teatre infantil d'Elx i crea una programació regular de teatre per a escolars.

Tota aquesta labor i prop de 3.000 representacions realitzades en diferents Comunitats Autònomes i en Festivals Internacionals a França, Itàlia, Espanya, Portugal i Colòmbia, avalen el seu recorregut i projecció.

1.4.- Fitxa artística i tècnica

FITXA ARTÍSTICA:

Basada en el text original d'Antonio Amorós

“EL DRAC DEL PALMERAR”

Adaptació lliure de Juan León Fabrellas i Francisco Guirado

Producció: La Carreta Teatre

Adreça: Paco Pérez

Escenografia i espai escènic: Wenceslao

Titelles i vestuari Manoli Montalvo

Il·luminació: Paco Perez Guirado

Banda sonora: tema principal basat en la composició medieval Schiarazula Marazula

Actors manipuladors: Juan León Fabrellas i Wenceslao Pérez

FITXA TÈCNICA:

- Escenari a la Italiana

- Cambra obscura i Quatre Potes.

- Mesures: 7 Mts Ample x 5 Mts Fonod x 3,5 Mts Alt.

- So: P.A. adequada a l'espai i 2 Micros Sense fils de Diadema

- Il·luminació: 20 PC 650,8 FRESNELL 1000, 6 RETALLADES ETC 750, 18 CANALS DE DIMER
 PROTOCOL DMX 5 PUNTES

1.5.- Webs d'interès.

www.lacarretateatro.com

www.childtopia.com : Inclou més d'1.400 jocs educatius assequibles i de disseny cridaner classificats per a diferents trams d'edat. A més de manualitats, pràctiques de dibuix. Tots en diversos idiomes.

www.dinosaurio.com : Un lloc perquè els xiquets es divertisquen jugant, llegint contes, fent manualitats i molt més. Ofereix importants consells per a pares i idees per a mestres que inclouen suport didàctic i interessants anècdotes.

www.educalandia.net : Web de recursos educatius amb la finalitat d'ajudar en l'aprenentatge dels xiquets a partir dels 3 anys.

2.- PREPARANT-NOS PER A ANAR AL TEATRE

2.1.- El decàleg del bon espectador

En el teatre, com en qualsevol altre espectacle, existeix un codi de comportament que consisteix en unes normes que tots hem de conèixer i respectar. No es té la mateixa actitud veient la televisió a casa, en família, que quan estem envoltats d'altres persones i l'espectacle s'ofereix en directe.

Amb la participació de tots, el professor o professora farà una llista en la pissarra de les normes de comportament que segons vosaltres han de respectar-se.

Copieu aquestes normes en el vostre quadern o comenteu-les oralment i després compareu-les amb el Decàleg del bon espectador que us proporcionarà el professor. Heu coincidit?

No oblideu posar-les en pràctica!

Decàleg del bon espectador

1. En primer lloc, informeu-vos ben de l'espectacle que aneu a veure. En ocasions, la qual cosa un s'imagina no coincideix amb la realitat. El professor o professora us ajudarà.
2. Heu de ser puntuals. Arribeu almenys 15 minuts abans. Així, tindreu temps per a trobar el vostre seient sense molestar a ningú.
3. Una vegada començat l'espectacle, no podeu abandonar el vostre seient. Si teniu necessitat d'anar al servei, feu-ho abans o després de la representació.
4. El silenci és indispensable ja que els actors treballen per a vosaltres. No els distraigueu amb els vostres comentaris.
5. Aneu amb compte amb els esternuts i la tos, poden molestar molt als actors i també a la resta de públic.
6. Per respecte als actors, no s'ha de menjar durant la representació. Guardeu les pipes i tota classe de llaminadures per a un altre moment.

7. Si l'obra no us agrada, no molesteu a la resta de companys que poden estar interessats en la funció que se'ls ofereix.

8. Una causa urgent pot obligar-vos a abandonar la sala. En aquest cas, procureu que la vostra eixida no provoqe sorolls ni molèsties als altres.

9. Si, malgrat els esforços dels actors i creadors de l'espectacle, l'obra no us agrada, heu d'estar en silenci en la vostra butaca per respecte al públic i a tots els que han hecho possible la representació.

10. L'aplaudiment, no les xiulades ni els crits, és la millor recompensa als actors que ens han fet passar una estona agradable.

3.- ACTIVITATS PER A DESPRÉS DE LA REPRESENTACIÓ

3.1.- *Explique el que he vist*

Després d'assistir a la representació de l'Encanteri del Drac, tractar de reconstruir entre tots el fil de la història que han vist serà una activitat divertida i que ajudarà a l'alumnat a recordar i, tal vegada, a recuperar en la seua memòria moments i aspectes interessants de la mateixa.

• Proposem, a manera de guia, un possible relat de l'obra:

En l'obra que hem vist el drac segrestava als xiquets de la ciutat:

1. per què els segrestava?.....
2. en què els convertia?.....
3. amb quines armes explica Alex per a lluitar amb el drac?
4. qui li les dóna?
5. Quan el Drac no es veu, com es representa en l'obra?
6. Com acaba la història ? .....
7. Què canviaries?

3.2.-*El que més i el que menys em va agradar*

L'objectiu és conèixer l'opinió dels xiquets sobre l'obra de teatre que han vist. Per a açò, el professor preguntarà:

- El que més em va agradar va ser .....
- El que menys em va agradar va ser .....
- El més divertit va ser quan.....
- El menys divertit va ser tanque amb clau .....
- El personatge més simpàtic era .....
- El personatge menys simpàtic era .....
- La música i el personatge que menys em va agradar
- La música més bonica era la que sonava quan.....
- Si haguera de triar un personatge em quedaria amb .....
- El més divertit "parlant" era .....

3.3.- Dibuixa i pinta l'Escenari

Ara anem a recordar l'escenari on transcorre l'obra de teatre que has vist.

- Pinta l'escenari tal com ho recordes. No importa que no se semble a el de • L'Encanteri del Drac

3.4. - Dramatització d'un text amb acompanyament de sons

En el nostre espectacle, acompanyem a alguns dels personatges amb sons realitzats amb instruments senzills i propers com a panderos i panderetes, cazus i Turutas, Campanetes, botzines, etc.

Una forma d'aprofundir en la comprensió d'un text és llegir-ho de múltiples maneres, fins i tot transformant-ho amb acompanyament de sons.

Podeu utilitzar una part del conte o text preferit de la classe o cercar un totalment desconegut per a ells.

Procediment

El professorat llegirà el text i iniciarà cada acció o so subratllat del text. Els alumnes li imitaran i, amb la creativitat que els caracteritza, prompte s'expressaran lliurement.

- Tots estaran en peus, per la sala i el professor començarà:

Un exemple:

“D'entre la fila d'elefants va eixir un baluern de trompes furioses (imitant el so dels elefants. Immediatament tots comencen a barritar com elefants furiosos i a moure's com a elefants)... podem utilitzar sons emesos amb el nostre cos, onomatopeies, palmades, trepitjades, etc o utilitzar instruments musicals.

3.5.- Jo sóc Alex... tu el drac, o la fada o les bruixes... a triar

Per parelles, anem a inventar xicotetes situacions de joc dramàtic, encara que potser arribem a crear una història interminable.

1. Tots ens asseiem en rotlle. Algú del grup dirà:

“Jo sóc..... (ací el personatge en què vulga convertir-se)”.

Després, assenyalarà a algú, dient: “I tu..... (ací el personatge o cosa en què ho converteix)”.

2. Cada parella podrà donar lloc a un xicotet jugue fruit de la seua imaginació. El temps per a la improvisació? Un minut; a fi que hi haja dinamisme i que tothom pugui jugar.

És interessant que els dos personatges tinguin una certa relació, però s'admetran igualment altres propostes. Per exemple:

Jo el Drac; tu Alex “,

Jo la fada Alzina; tu les Bruixes

Jo sóc Mowgli; tu l'ós Baloo”

o el vaixell; tu l'ona geganta”

Jo el caçador; tu el conill”

Jo...; tu...”

3.6.- *Juguem amb les paraules*

Ramón Gómez de la Serna va ser un escriptor espanyol (Madrid 1888) al que li encantava jugar amb les paraules. Un dels seus jocs favorits era explicar les coses amb humor i ressaltant les seues característiques menys visibles. Per a aquest tipus de definicions també es va inventar una paraula: greguería. Ací tens unes quantes greguerías seues sobre animals.

- Les gallines són tartamudes.
- Tots els ocells són manxols.
- La ratapinyada vola amb la capa posada.
- De la neu caiguda en els llacs naixen els cignes.
- La girafa és una grua que menja herba.
- A l'ós li ve gran el seu abric de pells.
- Els pingüins són uns xiquets que s'han escapat de la taula amb el pitet posat.

Com veus, les greguerías són una forma de veure el món més enllà de les aparences. I així podem veure als animals en la seua aparença més el que podrien ser o al que s'assemblen.

Ara et toca a tu. Anem a jugar amb les paraules i amb l'enginy com feia Ramón Gómez de la Serna. Tracta d'imitar la seua forma de fer Greguerías: definició curta, amb humor i amb enginy.

- Inventa greguerías sobre els següents personatges:

1. El drac.....
2. La fada.....
3. Les bruixes.....
4. uns altres.....

3.7.-*Las llei del Drac*

Alex convenç al Drac per a anar a la ciutat i que pugui explicar a tots quales són els seus motius i exigències, abans d'alliberar als xiquets segrestat i convertits en palmeres.

El Drac proclama les seues exigències, la seua llei:

- 1.- Vull que el bosc no es torne a talar,
- 2.- que animals i plantes visquen en el seu regne peculiar,
- 3.- que desapareguen depredadors i especuladors
- 4.- i que les coses tornen al seu estat natural ”

Les Llei de Drac són molt simples, es tracta de discutir-les, comentar-les i veure quins d'elles es poden aplicar amb la nostra ajuda

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...

- Quins es poden aplicar en l'aula?
- Què altres lleis es poden afegir?

3.8.- La mort del drac. -A inventar històries

En la nostra història el Drac, mor a les mans del malvat Codines l'especulador avariciós , però abans de morir, en un últim moviment, d'un espertenc el drac mana a Codines a fer punyetes fora de la ciutat.

Ja coneixeu als personatges centrals de “L'Encanteri del Drac”: Alex, El senyor Justícia, El malvat Codines, El haca Alzina, Les Benèvoles (Bruixotes), i per descomptat El Drac

- Tal vegada us agradaria pensar en un altre final.
- què t'haguera agradat que ocorreguera
- Com ho acabaries
- o tal vegada pugueu construir una nova història partint d'aqueixos mateixos personatges

4. – LA CANÇÓ

4.1 Cançó de l'heroi

L'heroi ja torna a la ciutat
ha conseguit alliberar
els xics que estaven encantats.

Amb el pergamí i l'espasa
volia derrotar el drac,
però com és invisible
ell no l'ha pogut matar.

La Cançó està composta sobre la base musical del popular tema medieval Shiarazula Marazula tal vegada pugueu intentar seguir-la i cantar-la amb la nostra lletra o encara millor, fer una cançó pròpia seguint la melodia d'aquesta cançó.